

Laurel & Hardy, la imaginació al cinema

Antoni Serra

En Joan Ferrer Miserol, la inexistència feta paraula cinematogràfica (vull dir que té capacitat per endinsar-se sota qualsevol personatge en blanc i negre o en color: ho haureu comprovat en els seus articles d'aquesta quasi miraculosa revista); bé, deia que en Ferrer sap on el dimoni es colga. Sobretot si es tracta de la cinematografia a l'espai de mínima expressió, això que la tècnica moderna —però no la *modernor*, és clar, i manco l'encefalograma pla dels postmoderns— ha inventat i li ha dit, com si el món fos més rodó que el mateix Galileu, DVD. Serà, tal volta, per les paraules que va escriure Auden al poema "Unpredictable but providencial":

"Science, like Art, is fum, a playing vith truths, and no game should ever pretend to slay the heavy-lidded riddle, *What is the Good Life?*", sí, és possible o cert, perquè la ciència i l'art (per tant, la cinematografia, ¿qui és capaç de negar-ho o simplement dubtar-ho?) són, per si sols, divertits i al mateix temps constitueixen un joc de veritats i no pretenen, sinó tot el contrari, acabar amb el misteri de l'ocult.

Així ho tenim, així ho vivim i, fins i tot, així ho patim.

De fet, aquest articulista —sense la gràcia de déu ni dels déus— agnòstic, però incrèdulament crèdul, fa temps, anys i panys, que va bruixat per trobar una vella pel·lícula de Stan Laurel i Oliver Hardy que havia vist d'al·lot en el seu poble, allà en el vell i ja desaparegut Alcázar (te'n recordes Damià Huguet, amic meu, d'aquells cinemes de Mallorca que tu en fas referència a "Cinema blau"?) i que em va produir una especial impressió, entre divertida i tràgica a la vegada. Els dos personatges, en blanc i negre, transportaven un piano sobre un pont (més bé era una passarel·la) de fusta

que es gronxava com una mala cosa, possibilitant a tot estirar un difícil si no impossible equilibri sobre el buit del Gras i el Prim. Mai més he tornat a veure aquell film, però l'escena —irònica, divertida, cruel— se'm va quedar incrustada per sempre al cervellet. Era l'escena d'una parella estrambòtica, però ben real, immersida dins un món no menys estrafolari, encara que amb pretensions de serietat i lucidesa, que els (ens) envolta i, si hom es descuida, acaba per destruir-te i que sempre vol o pretén convertir-nos en víctimes.

L'amic escriptor em va dir que havia localitzat la pel·lícula en dvd i jo, il·lusionat talment un nin que no ha perdut la diabòlica innocència (sí, jo, que cada dia faig els 69!), d'immediat vaig fer-me amb una còpia. Es tractava de *The Music Box* o, si ho volem en traducció nostrada, *Fent de les seves*, sota la direcció de Parrott (1932). I ja em teniu a l'estudi, sol com un mussol, manejant al televisor la llauna plana i prima (aquesta és la diferència amb la de sardines) que comprimeix les imatges de la il·lusió. I no, no era el film que havia vist d'al·lot. Es cert que també hi ha un piano, al principi embalat dins una caixa de fusta, però no hi havia el pont, sinó una immensa, inacabable escala. Un gran film, aquest, bé és cert, una excepcional crítica social, un esplèndid retrat de la vacuïtat, de la superficialitat, una petita obra mestra, a la qual seguien altres dues magistrals realitzacions: *Busy Bodies*, de French (1933) i *Towed in ha Hole*, dirigida per Marshall (1933), d'una intensitat irònica i crítica que avui dia no trobam a la majoria de films que se'n diuen còmics i que no són més que buidor escandalosa del pensament.

Laurel i Hardy eren (són i seran) dos actors (personatges) únics, irrepetibles. Bastaria recordar, entre d'altres, pel·lícules com *The Flying Deuces* (1939), *Oranges and Lemons* (1923) o *Laughing Gravy* (1931) per adonar-se'n que el cinema té molt a dir, sobre la vida, la mort, la injustícia i l'explotació humana, i que ho va saber dir històricament, anys enrere. ¿Qui pot viure només amb les pallassades innòcues, trivials, descafeïnades que ens ofereix, per exemple, la *factory* Walt Disney i que ens vol imposar —ai, dimoniet meu de la meva vida!— la batlessa Cirer i el seu equip de política (partidista i intencionadament anihiladora dels orígens) municipal? Cal tornar al Gras i al Prim, a Stan Laurel i Oliver Hardy, perquè són l'essència de la narració viva (setè art, se n'ha dit) en imatges. Jo ho he fet i no me'n penedesc, encara que no sigui —el meu— un bon punt de referència. I la resta, els honors i la fornicació de l'aire d'hamburguesa macdonald'siana —o com li vulguin dir—, que se l'emportin els almoiners amb sistemàtica vocació pidolaire.

Al cap i a la fi, Laurel i Hardy (amb la seva lucidesa anglosaxona: un era nat a Lancashire, Stan i, l'altre, Oliver, encara que va néixer a Harlem [Georgia] tenia ascendència britànica) són ben presents. Perquè són el cinema (irrenunciable) de sempre, fins i tot del futur incondicional i no precisament condicionat. ■